

TLAČOVÁ SPRÁVA

ZOROSLAV KOLLÁR: NOVÁ FICOVA JADROVÁ ELEKTRÁREŇ JE ABSOLÚTNY EKONOMICKÝ NEZMYSEL

Právo na pravdu posielala odkaz premiérovi Robertovi Ficovi: „Ak plánujete nový jadrový zdroj v Jaslovských Bohuniciach bez súťaže, s preferenciou jedného dodávateľa a bez nezávislej ekonomickej analýzy, je to nielen hazard s verejnými financiami, ale najmä s cenami elektriny pre domácnosti a firmy.“

„Nový jadrový zdroj v Jaslovských Bohuniciach je čierna diera na miliardy eur občanov Slovenska. Po jeho dokončení budú občania zbytočne platiť desiatky eur mesačne navyše v cenách energií. Návratnosť je viac než 48 rokov. Ficova vláda ide ‚vyberať‘ z jednej možnosti, americkej technológie AP1000 od Westinghouse, mimo riadnej medzinárodnej súťaže. Takýto postup je netransparentný a pre občanov ekonomicky mimoriadne nevýhodný. Namiesto porovnania ponúk sa tlačí na priame rozhodnutie, čo je pri projekte za desiatky miliárd eur neakceptovateľné. Niektorí si chce vystavať symbolický ‚pomník‘ po vzore diktátorov alebo komunistických pohlavárov, pán Fico?“ hovorí na úvod Zoroslav Kollár.

„Projekt je ekonomicky nevýhodný. Za odhadovanú cenu jedného bloku AP1000 by sa v riadnej medzinárodnej súťaži dali obstaráť dva až tri bloky porovnateľného výkonu. Medzinárodné benchmarky (MWel/mil. €) dlhodobou ukazujú, že AP1000 patrí medzi najdrahšie nové zdroje. Porovnanie s projektmi ako Barakah (J. Kórea v SAE), Akkuyu (Turecko), Paks II (Maďarsko) či Dukovany 2 (ČR) je nevyhnutné na overenie trhovej ceny. Na väčšinu jadrových technológií sa sankcie EÚ nevzťahujú, súťaž teda môže byť pokojne medzinárodná. V rámci výrobcov z Číny, Južnej Kórey, Kanady, Japonska či Francúzska,“ dodáva Sylvia Beňová, odborníčka občianskeho združenia Právo na pravdu.

Financovanie premiér Robert Fico stále zahmlieva. Pri súčasnom stave verejných financií je výstavba cez štátny rozpočet skôr ilúzia. Reálna cesta je PPP, ktoré nevyhnutne prináša rizikovú prirážku a enormne zvyšuje celkovú cenu. Novela zákona o energetike zavádza Contract for Difference (CfD). Štát a spotrebitelia ponosujú riziko a garantujú cenu elektriny budúcemu prevádzkovateľovi. To nebude lacná energia pre občanov, ako to prezentuje Robert Fico. Z energií by sa stala luxusná komodita.

„Vláda nerieši ani riziká z omeškania a predraženia. Porovnateľný britský projekt Hinkley Point C (2 bloky) narástol z pôvodných 18 mld. £ na takmer dvojnásobok 31–34 mld. £. Po zohľadnení inflácie je to až 46 mld. £, čo je trojnásobok. Zároveň sa posunulo jeho spustenie z roku 2025 najskôr na rok 2029. Pri takto dlhých projektoch sú rozhodujúce náklady na investičný kapitál, tie vystrelia konečnú cenu elektriny. Rovnako pri existujúcich šiestich blokoch v prevádzke (dva v USA a štyri v Číne) boli pri realizácii významné omeškania. V USA boli Vogtle 3 a 4 uvedené do prevádzky každý s približne 7-ročným sklzom. Riziko sklzu časového harmonogramu pri AP1000 je v podstate zaručené. Z hľadiska jednoduchkej ekonomiky je tento projekt absolútny nezmysel. Návratnosť je extrémne dlhá; investícia (CAPEX) 19 mld. € už pri ‚menšom‘ predražení. Výkon 1 250 MW, kapacitný faktor 90 %, predpokladaná ročná výroba 9 855 000 MWh. Prevádzkové náklady (OPEX) ~60 €/MWh, predajná cena 100 €/MWh, marža 40 €/MWh, ročný zisk ~394,2 mil. €. Suma sumárum, návratnosť viac ako 48 rokov, extrémne predraženie a vysoké koncové ceny pre občanov aj firmy,“ dodáva Sylvia Beňová.

Vláda by mala podľa Práva na pravdu zastaviť priame rokovanie a vyhlásiť medzinárodnú súťaž s jasnými technickými a finančnými kritériami. Je potrebné zverejniť nezávislú ekonomickú analýzu vrátane modelovania omeškaní, nákladov kapitálu a citlivostných scenárov. Od dodávateľov je potrebné požadovať pevné ceny a zmluvné garancie na omeškanie a predraženie. Rovnako treba zverejniť plnú architektúru financovania (PPP/CfD), vrátane dopadu na koncovú cenu elektriny pre domácnosti a firmy. Je potrebné predložiť porovnania a alternatívy: modernizáciu siete, flexibilitu, úspory a konkurenčné veľké aj SMR riešenia.

„Pýtame sa Roberta Fica, či vláda ukáže občanom a odborníkom reálnu a nezávislú ekonomickú analýzu tohto projektu, ktorá berie do úvahy riziká meškania a prekročenia rozpočtu podľa svetových skúseností. Prečo sa upustilo od medzinárodnej súťaže, ktorá by zabezpečila najvýhodnejšiu cenu pre občanov Slovenska pri takto náročnom projekte? Rozhodnutie o výbere AP1000 nie je obchodné ani racionálne, ale politické rozhodnutie premiéra Roberta Fica proti záujmom občanov Slovenska,“ uzatvára Zoroslav Kollár.